

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obo/8/2016
Identifikačné číslo spisu:	1002899798
Dátum vydania rozhodnutia:	20.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1002899798.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ Ing. W. Q., bytom Q., 2/ Ing. F. A., bytom X., 3/ Ing. J. A., bytom A., právne zastúpení JUDr. F. X., advokát, so sídlom A., 4/ V. A., bytom X., 5/ F. A., X., proti žalovanému: JUDr. X. E., so sídlom S., správca konkurznej podstaty úpadcu L. a. s., so sídlom J., IČO: XX XXX XXX, o určenie pravosti pohľadávky, o odvolaniach žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ a žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. januára 2016 č. k. 44Cbi/53/2002-313, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. januára 2016 č. k. 44Cbi/53/2002-313 z r u š u j e .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 11. januára 2016 č. k. 44Cbi/53/2002-313 konanie prerušil do právoplatného rozhodnutia o novoobjavenom dedičstve po neb. Ing. F. A. vedenom pod č. 1D/587/2015 u notárky JUDr. P. A..

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v priebehu konania pôvodný žalobca (Ing. F. A., nar. XX. T. XXXX) zomrel, pričom z osvedčenia o dedičstve z 23. februára 2011 p. zn. 1D/492/2010 zistil, že v dedičstve nebola zahrnutá sporná suma tvoriaca predmet sporu.

Súd konajúci vo veci dal podnet, aby bolo dodatočne prejednané novoobjavené dedičstvo, ktoré tvorí predmet sporu. V iniciovanom konaní sa má riešiť otázka, kto nadobudne dedičstvo ako dedič po Ing. G. A.. Na základe tohto zistenia bude súd pokračovať s účastníkmi konania, ktorí novoobjavené dedičstvo nadobudnú. Preto súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu podali odvolania žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ a žalovaný.

Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ vo svojom odvolaní žiadali, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil. Vo svojom odvolaní poukázali na ustanovenie § 107 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého súd v konaní pokračuje s dedičmi účastníka. Na základe osvedčenia o dedičstve notárky JUDr. P. A. zo dňa 23. februára 2011 sp.

zn. 1D/492/2010 Dnot 59/2010 sa stali dedičmi pôvodného žalobcu zomrelého Ing. F. A. žalobcovia 1/ až 5/. Vzhľadom na to, že konanie o novoobjavenom dedičstve nadväzuje na pôvodné dedičské konanie a rovnako tak aj okruh dedičov zostáva nezmenený, prerušenie konania považujú za neopodstatnené, nakoľko účastníci konania by sa prípadným rozhodnutím o dodatočnom dedičstve nezmenili. Zároveň považujú postup súdu za nesprávny. Novoobjavený majetok (predmet prerušeného konania) sa bude môcť stať dedičským titulom až v momente, keď o ňom konajúci súd právoplatne rozhodne.

Žalobcovia 4/ a 5/ v odvolaní žiadali napadnuté rozhodnutie zrušiť s tým, aby Krajský súd v Bratislave pokračoval v konaní. Podľa žalobcov 4/ a 5/ napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V súdnom konaní nevystupuje ako žalobca zosnulý Ing. F. A., ale jeho právni nástupcovia. Pre rozhodnutie vo veci určenia pravosti pohľadávky nie je dôležité rozhodnutie o novoobjavenom dedičstve. Novoobjavený majetok sa môže stať predmetom dedičského konania až po tom, ako Krajský súd v Bratislave rozhodne o určení pravosti pohľadávky a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť a vykonateľnosť. Prejednanie dedičstva o novoobjavenom majetku nie je predmetom prejednávanej veci o určení pravosti pohľadávky. Rovnako je nelogické, aby Krajský súd v Bratislave rozhodol o nároku až potom, ako sa rozhodne o tom, kto nadobudne novoobjavené dedičstvo, o ktorom sa ešte nerozhodlo. V tomto prípade nemá notár ako súdny komisár o čom rozhodnúť, nakoľko by rozhodoval o právach a povinnostiach, ktoré ešte nevznikli, resp. vzniknú až v budúcnosti.

Žalovaný v odvolaní žiadal napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zrušiť a vrátiť mu vec s tým, aby v konaní pokračoval. Z výroku, ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sa nepodarilo zistiť, o akú sumu sa má jednať v rámci novoobjaveného majetku po nebohom Ing. A., ktorý zomrel ešte v roku 2010. Ak by sa malo jednať o spornú pohľadávku prihlásenú do konkurzu, je otázne, či takáto vec môže byť v dedičskom konaní prejednaná a či práve notár by nemal počkať na rozhodnutie súdu. Ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. sa používa v konaniach o tzv. predbežných otázkach. V danom prípade sa však o takúto otázku nejedná a rozhodnutie notára nemá pre rozhodnutie súdu v tomto konaní žiadny význam. Konkurzné konanie vo veci úpadcu L. a. s. sa začalo v roku 2002 a od tohto roku prebieha i konanie o určení pravosti pohľadávky. V súčasnosti ukončeníu konkurzu bráni výlučne prejednávaná právna vec. Žalovaný zároveň uviedol, že súd pre prerušenie konania použil ustanovenie zákona, ktoré sa nevzťahuje na tento prípad, preto podľa jeho názoru musí prebiehať sporové konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá má význam pre rozhodnutie v tejto veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolania žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ a žalovaného podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolania sú dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca Ing. F. A. sa svojím návrhom zo dňa 13. júna 2002 domáhal určenia, že pohľadávka žalobcu prihlásená do konkurzného konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7K 328/01 vo veci úpadcu L. a. s. je podľa práva ako odstupné vo výške 450 000,- Sk s uspokojením v prvej triede veriteľov.

V priebehu konania žalobca Ing. F. A. dňa 14. júla 2010 zomrel. Na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 1D/492/2010 bol ustálený okruh dedičov, s ktorými súd pokračoval v konaní v súlade s ustanovením § 107 ods. 3 O. s. p., konkrétne so žalobcom 1/ Ing. W. Q., žalobcom 2/ Ing. F. A., žalobcom 3/ Ing. J. A., žalobcom 4/ V. A. a žalobcom 5/ F. A..

V priebehu konania súd prvého stupňa podaním zo dňa 24. júna 2015 dal podnet na dodatočné prejednanie dedičstva notárke JUDr. P. A.. Následne napadnutým uznesením zo dňa 11. januára 2016 konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. prerušil do právoplatného rozhodnutia o novoobjavenom dedičstve po neb. Ing. F. A. vedenom pod č. 1D/587/2015 u notárky JUDr. P. A..

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, čo znamená, že súd v tomto prípade (na rozdiel od situácie upravenej v § 109 ods. 1 písm. b/ prvá veta O. s. p., kedy je súd povinný prerušiť svoje konanie, lebo jeho rozhodnutie závisí od otázky, ktorú v tomto konaní nie je oprávnený riešiť) nemusí (nie je povinný) konanie prerušiť ani vtedy, ak prebieha iné občianske súdne konanie, kde sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre výsledok jeho konania. Prerušenie konania je na úvahe súdu a je upravené len ako procesná možnosť tohto súdu. Súd má najskôr zvážiť možnosť iných vhodných opatrení a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber vhodného opatrenia (prerušenie konania, vyriešenie predbežnej otázky) slúžiaceho účelu racionálnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 O. s. p.) a spomedzi viacerých opatrení použiť to, ktorým sa ochrana práv účastníkov konania zabezpečí, čo najrýchlejšie a najúčinnšie. Rozhodujúcim hľadiskom je hospodárnosť konania, s prihliadnutím na ktorú prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. augusta 2014 sp. zn. 3Obdo/46/2014).

V danej veci súd prvého stupňa považoval za dôvod prerušenia konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. skutočnosť, že dal podnet na dodatočné prejednanie dedičstva po pôvodnom žalobcovi, Ing. F. A., s tým, že v konaní o novoobjavenom dedičstve sa má riešiť otázka, kto ako dedič nadobudne dedičstvo a kto bude v prebiehajúcom konaní vystupovať ako účastník konania na strane žalobcu.

Odvolačný súd nepovažuje závery súdu prvého stupňa uvedené v napadnutom rozhodnutí za správne.

Podľa § 175x ods. 1 O. s. p. ak sa objaví po právoplatnosti uznesenia, ktorým sa konanie o dedičstve skončilo, alebo po vydaní osvedčenia o dedičstve (§ 175zca) nejaký poručiteľov majetok, prípadne aj dlh, súd na návrh (§ 42 ods. 3 a § 79 ods. 1, 2) vykoná o tomto majetku konanie o dedičstve. Ak sa objaví iba dlh poručiteľa, konanie o dedičstve sa nevykoná.

Dôvodom dodatočného dedičského konania podľa § 175x O. s. p. nie je vadné skutkové zistenie, ktoré mohlo mať vplyv na rozhodnutie, ktorým bolo pôvodné dedičské konanie skončené, ani porušenie procesných zásad pri konaní o rozhodovaní veci, ale neúplnosť skutkových podkladov týkajúcich sa len rozsahu majetku a dlhov poručiteľa, ktorá sa správnosti pôvodného rozhodnutia nedotýka. Konania o novoobjavenom majetku, na rozdiel od obnovy konania, neotvára vec už právoplatne skončenú, ale naopak na výsledky pôvodného dedičského konania nadväzuje, vychádza z nich, ale v ničom do stavu nimi vytvoreného nezasahuje. I v novom konaní sa postupuje podľa rovnakých ustanovení, aké sa použili v pôvodnom konaní (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2009 sp. zn. 2Cdo/108/2008).

V konaní o novoobjavenom majetku je možné pokračovať iba v tom prípade, ak existuje nejaký majetok (pohľadávka) poručiteľa, ktorý nebol prejednaný v pôvodnom dedičskom konaní, pričom účastníkmi konania sú účastníci pôvodného dedičského konania.

Ak sa vedie súdne konanie o pravosti (existencii) spornej pohľadávky patriacej pôvodne poručiteľovi, možno túto pohľadávku prejednať v dodatočnom dedičskom konaní až po právoplatnom rozhodnutí súdu, ktorým bola určená pravosť (existencia) pohľadávky poručiteľa. Inými slovami neskončené súdne konanie o určení pravosti pohľadávky bráni vydaniu rozhodnutia o dodatočnom dedičstve.

V rozhodovanej veci platí, že okruh účastníkov konania na strane žalobcu je ustálený v súlade s ustanovením § 107 ods. 3 O. s. p. osvedčením o dedičstve notárky JUDr. P. A. zo dňa 23. februára 2011 sp. zn. 1D/492/2010 Dnot 59/2010. Účastníkmi konania na strane žalobcu sú dediči po poručiteľovi Ing. F. A., pričom medzi žalobcami vzniklo nerozlučné procesné spoločenstvo podľa § 91 ods. 2 O. s. p.

Nakoľko medzi žalobcami vzniklo na základe univerzálnej sukcesie (§ 107 ods. 3 O. s. p.) nerozlučné procesné spoločenstvo, rozhodnutie vo veci samej sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov.

Výsledok dodatočného dedičského konania nemá vplyv na konanie o určenie pravosti pohľadávky prihlásenej do konkurzu. Naopak, ako bolo už vyššie uvedené, v konaní o novoobjavenom majetku, na ktoré dal súd prvého stupňa podnet, možno konať a rozhodnúť až v prípade úspechu (resp. čiastočného úspechu) žalobcov v prebiehajúcom súdnom konaní. Výsledok dodatočného dedičského konania má vplyv len na tú skutočnosť, ktorým z dedičov (žalobcov) a v akej výške môže byť v prípade úspechu v prebiehajúcom súdnom konaní vyplatený výtazok z konkurzu správcom konkurznej podstaty, čo však nie je predmetom prebiehajúceho súdneho konania.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že neexistujú dôvody na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. i/ O. s. p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako nadbytočné zrušil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v konečnom rozhodnutí (§ 224 ods. 3 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.